

Utbildning, vetenskap, kultur och
kommunikation bygger fred

Svenska Uneskorådets nyhetsbrev Mars 2025

Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar fyller 20 år! Under året uppmärksammas den över hela världen genom evenemang och konferenser.

Samtal pågår är Svenska Uneskorådets nya samarbete med Kommittén för demokratins röstbärare och Stockholms stadsbibliotek. Samtalsserien ska lyfta vår tids aktuella och samhällsviktiga frågor.

Svenska Unescopriset 2025 har temat "en mångfald av kultur och konstnärlig frihet". Priset kommer i år gå till en person, projekt eller organisation som skapar eller främjar kultur i alla dess former. Nomineringsperioden pågår fram till den 31 mars.

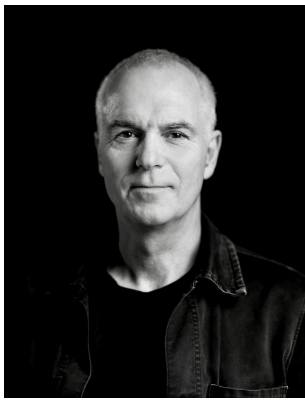
Vi blickar tillbaka på Folk och Kultur där Svenska Uneskorådet och Kommittén för demokratins röstbärare deltog i år. Genom panelsamtal och seminarier belystes mångfaldskonventionen, Unescos kreativa städer i Sverige och bibliotekens roll i ett samhälle där trovärdiga röster utmanas.

Samtal pågår - nytt samarbete med Kommittén för demokratins röstbärare och Stockholms stadsbibliotek

I januari presenterade Svenska Uneskorådet ett nytt samarbete tillsammans med Kommittén för demokratins röstbärare och Stockholms stadsbibliotek – samtalsserien "Samtal pågår"!

I en värld där trovärdiga röster utmanas fungerar biblioteken som en opartisk, tillgänglig arena för yttrandefrihet och kunskap där många olika perspektiv får utrymme. Svenska Uneskorådet inleder nu ett samarbete med Stockholms stadsbibliotek och Kommittén för demokratins röstbärare, genom panelsamtal på olika bibliotek i Stockholm.

Samtalsserien "Samtal pågår" ska återkommande lyfta vår tids aktuella och samhällsviktiga frågor. Panelsamtalen kommer att sändas live på streamingplattformen Biblioteket Play – där de även går att se i efterhand.

Paul Hansen,
fotograf/journalist Dagens
Nyheter

Irene Christensson,
senior analytiker, MPF

Duraid Al-Khamisi,
författare/journalist

Från frontlinjen till flödet

Den 27 mars är det premiär för samtalsserien "Samtal pågår" på Kista bibliotek. Samtalet "Från frontlinjen till flödet" tar upp hur avståndet mellan händelsernas centrum och våra flöden krymper. Idag sprids rykten via sociala medier ofta snabbare än verifierade nyheter. Vilka utmaningar innebär detta för myndigheter och etablerade medier?

I takt med att vi i allt större utsträckning använder sociala medier som nyhetskälla ökar också riskerna för desinformation och ryktesspridning. Hur navigerar medier, myndigheter och allmänheten i det nya informationslandskapet? Med exempel från olika konfliktområden och påverkanskampanjer diskuterar panelen avvägningar mellan till exempel pressetik och allmänhetens behov av information.

Medverkar gör **Duraid Al-Khamisi**, författare och journalist, **Paul Hansen**, journalist och fotograf, **Irene Christensson**, senior analytiker på Myndigheten för psykologiskt försvar, och **Maarit Jakkola**, biträdande föreståndare på Nordicom/forskare inom bl.a. Medie- och informationskunnighet.

Samtalet modereras av **Irena Pozar**, journalist och chefredaktör på Veckorevyn.

Var: Kista bibliotek.

När: 27 mars kl. 18:00-19:30.

Hur: Boka din biljett på Stockholm stadsbiblioteks hemsida.

Mer information om framtida samtal hittas på Stockholm stadsbiblioteks hemsida:
[Evenemang och aktiviteter — Stockholms stadsbibliotek](#)

2025

SVENSKA UNESCOPRISET

Nominera nu till Svenska Unescopriset 2025

I år är inriktningen för Svenska Unescopriset ”**En mångfald av kultur och konstnärlig frihet**”, vilket inbegriper kultur i olika former och spridningen av kulturyttringar både inom och mellan grupper och samhällen. Målen i *Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar* utgör en utgångspunkt i bedömningen av årets vinnare. Mottagaren ska därför arbeta i konventionens anda.

Nomineringsperioden pågår fram till den 31 mars. Du som nominerar kan göra det som privatperson eller utifrån din myndighet, organisation eller institution. Det är möjligt att nominera flera olika personer/projekt/organisationer.

Om Svenska Unescopriset

Svenska Unescopriset uppmärksammar varje år en person, organisation eller ett projekt som gjort en framstående insats inom något av Unescos mandatområden – utbildning, vetenskap, kultur eller kommunikation och information. Priset har delats ut sedan år 2016 och består av ett diplom. Vinnaren utses av en jury bestående av representanter från Svenska Unescorådet. Nomineringarna genomlysas även av en referensgrupp, som i år är kunnig på konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

[Ladda ner](#) och skicka in en eller flera nomineringar på separata blanketter till infunesco@regeringskansliet.se.

Läs mer [här](#).

Mångfaldskonventionen 20 år

I år fyller Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar 20 år. Konventionen som antogs år 2005, har under två decennier förespråkat konstnärlig frihet och mänskliga rättigheter.

Konventionen som ofta benämns i termer av Mångfaldskonventionen utgår bland annat från att man ska verka för förutsättningar som uppmuntrar till skapandet, framställandet och spridningen av kulturyttringar utan marginalisering. Den syftar till att öka medvetenheten om kulturens värde och immateriella rättigheter på lokal, nationell och

internationell nivå. Genom att uppmuntra till en dialog mellan kulturer för att främja globala interkulturella utbyten, syftar den till att främja och bevara fred.

Sverige var ett av de första länderna som ratificerade konventionen år 2006. De länder som ansluter sig till konventionen, det vill säga ratificerar den, tillskriver sig ansvaret att skapa förutsättningar för en mångfald av kulturyttringar och främja ett internationellt kulturutbyte. I Sverige ligger fokus på att stärka den konstnärliga friheten, där Statens kulturråd fungerar som nationell kontaktpunkt.

Foto: Cyril Bailleul

Event i Paris

20-årsjubileet uppmärksammas under årets gång av Unesco i olika delar av världen. I Paris anordnade Sverige tillsammans med Norge och Unesco eventet "Artistic Freedom: The Road Ahead" om konstnärlig frihet i samband med det mellanstatliga kommittémötet om mångfaldskonventionen i februari i år.

Syftet med eventet var att främja konstnärlig frihet och kulturella uttryck, samt att belysa utmaningar som hot mot yttrandefriheten och hur globala kriser och konflikter har påverkat kulturutövare. Under evenemanget presenterades Unescos projekt "Re|Shaping Policies for Creativity and Artistic Freedom", som finansieras av Sverige genom Sida och syftar till att främja inkluderande processer och dialog i samband med framtagande av kulturpolicys mellan regeringar, experter och civilsamhälle.

Dessutom uppmärksammades Unescos Aschberg-program för konstnärer och kulturarbetare som stödjer konstnärlig frihet globalt genom forskning, utbildning och som bidrar med ekonomiskt stöd med särskilt fokus på utvecklingsländer. Programmet finansieras av Norge.

Under eventet uppträdde Ghawgha Taban, en afghansk sångerska som genom sin musik belyser de sociala orättvisorna som drabbar kvinnor och barn i Afghanistan. Ghawgha stod med på listan över BBC:s 100 högst rankade inspirerande och inflytelserika kvinnor 2021. I sin första EP-debut "Landless Tree", uttrycker hon frustration, ilska och hopp, inspirerat av sina egna upplevelser som kvinna tillhörande folkgruppen Hazarer i Afghanistan.

Foto: Cyril Bailleul

Mondiacult 2025

Skyddet och främjandet av kulturyttringar kommer även lyftas fram på världskonferensen Mondiacult, World Conference on Cultural Policies and Sustainable Development, i höst. Konferensen fokuserar på kulturens roll i samhället och är strukturerad kring sex huvudteman: kulturella rättigheter, digital teknologi, utbildning, ekonomi, klimatarbete och kulturarv i krissituationer, och två fokusområden: fredsarbete och artificiell intelligens (AI).

Världskonferensen är en betydelsefull plattform där kulturens möjligheter och utmaningar diskuteras på global nivå. Unesco arbetar bland annat för att kulturområdet ska bli ett eget fristående mål i FN:s kommande hållbarhetsagenda som tar vid efter Agenda 2030.

Konstnärlig frihet och kulturella rättigheter är något som aldrig kan tas för givet – de måste garanteras för alla och upprätthållas av alla. Världskonferensen består därför av deltagare från olika delar av samhället, som exempelvis beslutsfattare, civilsamhälle, konstnärer och representanter från ungdomsorganisationer. Sverige kommer vara representerat på plats.

Mondiacult äger rum i Barcelona, Spanien den 29 september – 1 oktober.

[Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfald av kulturyttringar](#)
[RelShaping Policies for Creativity and Artistic Freedom | Diversity of Cultural Expressions](#)
[UNESCO-Aschberg Programme for Artists and Cultural Professionals | Diversity of Cultural Expressions](#)
[MONDIACULT 2025 | UNESCO](#)

Lund ansöker till Unesco om att bli kreativ stad inom litteratur

Svenska Unescorådet ställer sig bakom Lunds ansökan om att bli kreativ stad inom litteratur till Unesco. Ansökan skickades in till Unesco den 28 februar.

Vid en godkänd ansökan ansluter sig Lund till nätverket UCCN (Unesco Creative Cities Network) där tre svenska städer redan är medlemmar: Gastronomistaden Östersund, Litteraturstaden Göteborg och Musikstaden Norrköping.

Unescos nätverk för kreativa städer startades 2004 för att stödja samarbete mellan städer, med kreativitet som en strategisk faktor för hållbar stadsutveckling. Städerna har som gemensamt mål att ha kreativitet och kulturproduktion i centrum för lokal utveckling, även om de har olika inriktningar.

I Lunds fall står litteraturfältet i centrum, och det används som ett verktyg för att främja en mångfald av kulturyttringar, interkulturellt samarbete, hållbar utveckling och livslångt lärande. Genom litteraturfestivaler som Litteralund och skrivtävlingar som Vingpennan har Lund många och varierade projekt som riktar sig till kommunens alla invånare.

Unesco går igenom alla ansökningar fram till mitten av maj, varefter de nya kreativa städerna i nätverket kommuniceras vid ett lämpligt tillfälle.

I år firar Litteralund 20 år den 6-11 april. Läs mer här: [Litteralund](#).

Jämställdhetsåret 2025

2025 markerar ett viktigt år för global jämställdhet på många sätt. Världens länder har gjort framsteg på många plan men på senare år har arbetet för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter mött ökat motstånd. Det är viktigt att uppmärksamma framstegen som gjorts genom åren, och samtidigt belysa de utmaningar som samhället fortsatt står inför.

I år är det...

... **50 år sedan** internationella kvinnodagen blev en internationell FN-dag. Under 50 år – och många år innan dess – har 8 mars varit en dag då diskriminering mot kvinnor i samhället uppmärksammas. I år är temat "For ALL women and girls: Rights. Equality. Empowerment".

... **30 år sedan** den globala handlingsplanen för jämställdhet, Pekingplattformen, antogs. Enligt många experter har Pekingplattformen inneburit stora framsteg för det strukturella jämställdhetsarbetet genom bland annat införandet av lagar och förordningar. Genomförandet av handlingsplanen följs upp årligen av FN:s kvinnokommission och samverkar med Agenda 2030 på sex områden.

... **25 år sedan** FN:s resolution 1325 "Kvinnor, fred och säkerhet" antogs. Den internationella agendan betonar bland annat vikten av kvinnors lika deltagande i bevarandet och främjandet av fred och säkerhet, skydd av kvinnor och barn i tider av kris och konflikter, jämställdhetsperspektivet i fredsbevarande insatser och inkluderandet av kvinnor i återuppbyggnadsprocesser efter konflikter.

... **15 år sedan** UN Women bildades, vilket sammanfaller med att Sveriges regering är ordförande i UN Womens styrelse under året.

I samband med internationella kvinnodagen arrangerar Unesco en högnivåkonferens den 7 mars om situationen för kvinnor och flickor i Afghanistan. Konferensen kommer att belysa flickors och kvinnors situation med särskilt fokus på utbildning. Bland annat kommer deltagande länder samla in vittnesmål från afghanska kvinnor, uppmärksamma utmaningarna som afghanska kvinnor och flickor står inför och arbeta för att förbättra samarbetet med organisationer som arbetar med kvinnors rättigheter och egenmakt i Afghanistan.

[UNESCO's Conference on Women and Girls in Afghanistan | UNESCO](#)

[År 2025 – viktigt år för global jämställdhet - UN Women Sverige](#)

[Pekingplattformen – global handlingsplan för jämställdhet |](#)

[Jämställdhetsmyndigheten](#)

[Sverige ordförande i UN Womens styrelse - UN Women Sverige](#)

Svenska Unescorådet på Folk och Kultur

Den 5–8 februari ägde kulturkonferensen Folk och Kultur rum i Eskilstuna. Konferensen sätter konstens och kulturens betydelse i demokrati- och samhällsutvecklingen i centrum. Svenska Unescorådet och Kommittén för demokratins röstbärare var på plats och deltog i flera panelsamtal och seminarier.

Tillsammans med Statens kulturråd och Sida bjöd Svenska Unescorådet in till ett samtal om Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar under namnet **"Unescos mångfaldskonvention i praktiken"**. Bland annat diskuterades det hur konventionen kan utveckla kulturpolitiken och bidra med konkreta insatser, och vilken betydelse Sverige och Norge har som största finansiärer av konventionen.

Foto: Helena Björck

Från vänster: Lena Ulrika Rudeke, Göteborg, Sandra Wall, Norrköping, Thérèse Amnéus, Unescorådet, Joakim Albrektson, Göteborg och längst fram: Karin Thomasson, Östersund.

Svenska Unescorådet deltog även i panelen **"Unescos Kreativa städer – en samlad kraft i världen"** tillsammans med Litteraturstaden Göteborg, Musikstaden Norrköping och Gastronomistaden Östersund. Med utgångspunkt i Sveriges kreativa städers arbete under det senaste året, tog samtalet grepp på bland annat det multilaterala samarbetet inom nätverket, frågor om kultur och kulturarv, yttrandefrihet och hållbar stadsutveckling.

[Kommittén för demokratins röstbärare](#) deltog i samtalet **"Står stadigt i blåsten – bibliotekens roll när trovärdiga röster utmanas"** om bibliotekens roll som trovärdig kunskapskälla och opartisk plats i ett samhälle där fakta och kunskap utmanas, tillsammans med representanter från Stockholm stadsbibliotek, Kungliga Operan och

Uppsala universitet. Samtalet utgick från Stockholms stadsbiblioteks initiativ inriktat på att förstärka bibliotekens roll som opartisk arena och belysa viktiga demokratifrågor tillsammans med bland andra journalister, forskare och kulturaktörer. Se eftersnacket i Folk och Kulturs studiosamtal här: [Folk och Kultur 2025 - onsdag on Vimeo](#).

En del av samtalen går att ta del av hos Kulturrådet under en begränsad tidsperiod här: [Folk & Kultur i backspegeln](#). Vi ses på Folk och Kultur igen nästa år!

Tycker du att fler borde ta del av Svenska Unescorådets nyhetsbrev?

Skicka vidare den här länken så får fler chans att följa det som händer i Unescos verksamhet nationellt och globalt!

[Get a Newsletter \(gansub.com\)](#)

Stort tack!

Vill du ta del av nyheter från Unesco och Svenska Unescorådets verksamhet oftare?

Titta in på vår hemsida:

[Svenska Unescorådet « — Utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation bygger fred](#)

Följ oss på sociala medier!

Du får detta nyhetsbrev eftersom du är en kund till oss eller för att du har skrivit upp dig på vårt nyhetsbrev. Skulle du vilja avsluta din prenumeration, [klicka här](#).